

ΙΩΝΙΚΗ ΜΕΛΙΣΣΑ.

ΣΜΥΡΝΗ, τῆ 7 Σεπτεμβρίου, 1851.

ΑΙ ΕΚΚΛΗΣΙΑΙ ΤΩΝ ΠΡΩΤΩΝ ΧΡΙΣΤΙΑΝΩΝ.

Ἄροῦ οἱ Ἀπόστολοι ἔλαβον τὴν χάριν τοῦ κηρύγματος ἤρχισαν νὰ κηρύττωσι τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα χωρὶς νὰ τολμῶσιν ἀκόμη νὰ πηγαίνωσιν εἰς ἄλλα μέρη. Τὸ θεῖόν των ὅμως κήρυγμα ἐπιβεβαιονόμενον καὶ μὲ διάφορα θαύματα, ἔκχευε ταχυτάτας προόδους, ὥστε πρῶτος ἐπιστήθη μεγάλη καὶ πανπληθὴς κοινότης ἢ ἐκκλησία τῶν Πιστῶν εἰς Ἱεροσόλυμα εἰς τὴν ὁποίαν ἀκολούθως ἐδιόρισαν καὶ ἐπίσκοπον Ἰάκωβον, τὸν ἐπινομαζόμενον Ἀδελφόθεον.

Οἱ Ἀπόστολοι δ' ἀκολούθως, καὶ οἱ μαθηταὶ καὶ διάδοχοί των προσπαθοῦντες νὰ ἐκπλώσωσι παντοῦ τὴν νέαν πίστιν, ἐσύσταινον εἰς διάφορα μέρη Κοινότητος ἢ Ἐκκλησίας (εὐκτηρίους οἴκους) αἱ ὁποῖαι εἰς ὀλίγου καιροῦ διάστημα ἐπολυπλασιάσθησαν παραδοξότατα, ἐνῶ ἡ δεισιδαιμονία καὶ εἰδωλολατρεία ἐκυρίευσεν τὰς ψυχὰς ὅλων, καὶ αὗται εὗρισκον παντοῦ καταδιωγμὸν καὶ ἀντίστασιν.

Ἔργον δὲ τῶν Κοινοτήτων τούτων ἦτο νὰ συναθροίζωνται οἱ Πιστοὶ εἰς αὐτάς, καὶ πρῶτον μὲν νὰ προσεύχωνται καὶ νὰ δοξολογῶσι τὸν Θεὸν καὶ τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν, ἔπειτα νὰ δέωνται διὰ τοὺς νεοφωτιστούς καὶ τοὺς λοιπούς Χριστιανούς. Ἐπειδὴ δὲ ὅλοι εἶχον κοινὰ τὰ πράγματα τῶν συχνάκις ἐσυνείθιζον νὰ θέτωσι καὶ τὰς κοινὰς τραπέζας Ἀγάπας καλουμένας, τὰς ὁποίας ἐτελείονον μὲ τὴν εὐχαριστίαν καὶ μὲ ἀμοιβαῖον ἐν Χριστῷ φιλίαν. Ὀνομαζαντες δὲ καὶ τὴν πρώτην ἡμέραν τῆς ἑβδομάδος (κα-

τὰ τὴν ὁποίαν ἀνεστήθη ὁ Κύριος) Κυριακὴν ἐσυνήγοντο κατ' αὐτὴν, καὶ ἀνεγίνωσκον τὰς Ἁγίας Γραφάς. Ἀπαξ δὲ τοῦ ἑνιαυτοῦ ἐόρταζον καὶ μεγάλας τινὰς ἐορτάς, ὡς τὴν Γέννησιν, τὸ Πάσχα (τὸ ὁποῖον κατ' ἀρχὰς συμπεριεῖχε καὶ τὴν Ἀνάμνησιν τῶν παθῶν) τὴν Ἀνάληψιν καὶ τὴν Πεντηκοστήν.

Πολὺ πρῶτα ἤρχισαν καὶ τὰς Νηστείας, ἀπροσδιόριστως ὅμως, ἔπειτα δ' ἐπροσδιόρισαν τὴν Τετάρτην καὶ Παρασκευὴν, καὶ ἀκολούθως τεσσαρῆκοντα ἡμέρας.

Πᾶσα Κοινότης εἶχεν ἓνα Ἐφορον, ὀνομαζόμενον Ἐπίσκοπον, ὃς τις εἶχε συμβοηθούς τοὺς γεροντοτέρους τῆς Κοινότητος, ὀνομαζόμενους Πρεσβυτέρους (Ἰερεῖς) καὶ τοὺς φροντίζοντας διὰ τ' ἀναγκαῖα αὐτῆς Διακόνους. Μεταξὺ δὲ αὐτῶν, καθὼς καὶ ὅλης ἐγένει τῆς Κοινότητος, ἐβασίλευεν ἡ πρὸς ἀλλήλους ἀδελφικὴ ἀγάπη καὶ ἰσότης συνωδευμένη μ' ἀπαραδειγματίστον σωφροσύνην, ταπεινώσιν, ἐγκράτειαν καὶ αὐστηρητάτην Ἠθικὴν εἰς ὅλα.

Ἔργον δὲ τῶν Ἐπισκόπων καὶ Πρεσβυτέρων ἦτο νὰ διδάσκωσι καὶ νὰ στερεώσωσι τοὺς Χριστιανούς εἰς τὴν νέαν Πίστιν, νὰ προσφέρωσι τὴν Εὐχαριστίαν εἰς τοὺς Διακόνους [τὴν ὁποίαν ἐκεῖνοι διμερίζον εἰς τοὺς παρευρισκομένους καὶ ἐλλείποντας πιστούς], καὶ νὰ κατηχῶσι τοὺς νεοφωτιστούς, οἱ ὅποιοι διὰ τοῦτο ὀνομαζόντο Κατηχούμενοι, καὶ ἔπειτα ὅτε τοὺς ἐκρίνον ἀξίους νὰ τοὺς βαπτίζωσιν εἰς τὸ ὄνομα τῆς Ἀγίας Τριάδος, καὶ τότε νὰ τοὺς κοινανῶσι τὴν Εὐχαριστίαν. Διὰ τοῦτο καὶ οἱ Κατηχούμενοι ἀνεχώρουν εὐθὺς εἰς τὴν διαμοίρασιν τοῦ Μυστικοῦ Δείπνου. [α]

[α] Καὶ τοῦτο σημαίνει καὶ τὸ νῦν εἰς τὴν θεῖαν λειτουργίαν διασωζόμενον "οἱ Κατηχούμενοι προέλαθε."

Ἐγένετο δὲ ἡ Βάπτισις ἀπὸ τὸ Πάσχα ἕως τὴν Πεντηκοστὴν, καὶ κατὰ τὴν ἡμέραν τῶν Θεοφαιώνων.

Οἱ Ἐπίσκοποι, Πρεσβύτεροι καὶ Διάκονοι εἶχον τὴν ἀδειαν νὰ συζῶσι μὲ τὰς νομίμους τῶν γυναῖκας, ἀλλὰ καὶ ὅσοι ἤθελον, ἠδύναντο νὰ φυλάττωσι παρθεναίαν κατὰ τὸ παράδειγμα μάλιστα τινῶν Ἀποστόλων.

Δύω τινὰ κυρίως ἐζητοῦντο ἀπὸ τοῦ ὅσοι ἤθελον νὰ ἔμβωσιν εἰς τὴν Κοινότητα τῶν Πιστῶν· Νὰ πιστεύσωσιν εἰς τὸν Θεόν, καὶ νὰ μετανοήσωσι. Κατὰ τὸ πρῶτον οἱ μὲν ἔθνηκοι ἔπρεπε ν' ἀρνηθῶσι τὴν εἰδωλολατρείαν καὶ νὰ πιστεύσωσιν εἰς μόνον τὸν ἀληθῆ Θεόν, τὸν δημιουργὸν τοῦ παντός· οἱ δὲ Ἰουδαῖοι, ὅτι ὁ Ἰησοῦς ἦτον ὁ Μεσσίας, ἤγουν ὁ ὁποῖος ἐπροσμένετο κατὰ τὰς προφητείας ὡς Λυτρωτῆς καὶ Σωτῆρ αὐτῶν. Κατὰ τὸ δεύτερον, ἔπρεπε καὶ Ἰουδαῖοι καὶ Ἐθνικοὶ ν' ἀρνηθῶσι δημοσίως ὅλα τὰ ἁμαρτήματα, νὰ βαπτισθῶσιν εἰς τὸ ὄνομα τῆς Ἁγίας Τριάδος καὶ νὰ ὑποσθῶσιν νὰ ζῶσιν εἰς τὸ ἐξῆς κατὰ τὰς ἐντολάς τοῦ Θεοῦ.

Ἡ κατάστασις τῆς Ἐκκλησίας ἔλαβεν ἀλλοίαν μορφήν ἀπὸ τὸν εὐσεβέστατον Κωνσταντῖνον. Αἱ μικραὶ Ἐκκλησίαι, αἵτινες ἤρχισαν ἤδη νὰ φαίνονται εἰς τὸν κεντρὸν τῶν προκατόχων τοῦ φηκοδομοῦντο τῶρα μεγαλοπρεπέστατα. Ὁ ἴδιος Κωνσταντῖνος ἀνήγειρε μάλιστα ἕως εἴκοσι πέντε, ὡς λέγουσιν, καὶ εἰσηγάγεν εἰς αὐτὰς διαφορὰ σκευῆ, ἱερά, θυμιάματα, θυσιαστήρια, εἰκόνας, πομπὰς, δαδουχίας καὶ πρὸ πάντων τὴν Μουσικὴν. Μετέδωκεν εἰς αὐτὰς, καὶ ἐπομένως εἰς τὰς στολὰς τῶν Ἱερῶν [μὲ τοὺς ὁποίους ἐφέρετο οἰκειότερον] ἀπὸ τὴν πολυτέλειαν τῆς αὐτῆς, καὶ ἐδιόρισεν αἱ τελεταὶ νὰ γίνονται μεγαλοπρεπέστατα. Ἐπρόσταξεν ἔτι τὴν Κυριακὴν καθὼς καὶ τὴν Παρασκευὴν [πρὸς ἀνάμνησιν τοῦ πάθους] οἱ τεχνῖται ν' ἀναπαύονται ἀπ' ὅλα τῶν τὰ ἔργα, καὶ τὰ δικαστήρια νὰ κλείωνται. Ἀπὸ τὸ παράδειγμα τοῦ εἰσηγήθη τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, καθὼς καὶ ἀπὸ τῆς μητρὸς τοῦ Ἑλένης ἢ προσκύνησις εἰς τοὺς Ἱεροὺς τόπους, τὰ Ἱεροσόλυμα. Συγχρόνως τότε ἔλαβον ἀρχὴν καὶ αἱ συλλογαὶ τῶν λειψάνων τῶν ὅσοι ἐμαρτύρησαν εἰς τοὺς συμβάντας διωγμούς. Καὶ ὁ Μυστικὸς δὲ δειπνὸς μεταφερθεὶς εἰς τὰς Ἐκκλησίας, ἤρχισεν νὰ γίνεταί ἀπλοῦστερα. Ἐδιορίσθησαν δὲ ταυτοχρόνως ἀπὸ τὴν Οἰκουμενικὴν Σύνοδον καὶ τεσσαράκοντα ἡμέραι διὰ νηστείας, ἧς συνίστατο εἰς ἀποχὴν κρεάτων καὶ οἴνου. Ἐκανονίσθη δὲ ἀπὸ τὴν αὐτὴν καὶ ἡ ἑορτὴ τοῦ Πάσχα.

Οἱ ὄντες εἰς τὰς Μητροπόλεις τῶν Ἐπαρχιῶν ὠνομάσθησαν τῶρα Μητροπολίται, εἰς τοὺς ὁποίους ὑπετάχθησαν οἱ τῶν μικροτέρων πόλεων Ἐπίσκοποι. Ἐσύνεγον δ' οὗτοι δις τοῦ ἐνιαυτοῦ τοπικὴν σύνοδον, εἰς τὴν ὁποίαν ἀπεφασίζετο πᾶσα Ἐκκλησιαστικὴ ὑπόθεσις. Ἀπὸ τούτους δ' ἔλαβον τῶρα ὑψηλότερον

βαθμὸν παρὰ τοὺς λοιποὺς Μητροπολίτας, ὁ Ῥώμης, ὁ Κωνσταντινουπόλεως, ὁ Ἀλεξανδρείας, ὁ Ἀντιοχείας καὶ ὁ Ἱεροσολύμων, οἵτινες καὶ ἐπωνομάσθησαν Ἀρχιεπίσκοποι. Οὗτοι δ' εἶχον τὸ δίκαιον νὰ διορίζωσι Μητροπολίτας εἰς τὰς Ἐπαρχίας, νὰ συγκροτῶσι μεγαλητέρας συνόδους, καὶ νὰ θεωρῶσι τὰς Ἐκκλησιαστικὰς ὑποθέσεις.

K. M. Σ.

Πᾶσα πρὸς τὸ Δημόσιον λογικὴ προσφορὰ προϋποστάσα τὸ ἀδέκαστον, ὡς λέγουσιν, αὐτοῦ Κριτήριον, ἢ τυγχάνει ἐπιδοκιμασίας, ἀσπάζομένη διὰ τὸ Κοινωφέλες καὶ τὴν ἀξιολογότητα, ἢ ἀποδοκιμάζεται, καταφρονηθεῖσα διὰ τὸ ἀλυσιτελές ἢ τὴν σμικρότητα αὐτῆς. Καὶ ὅμως ὑπάρχουσι, νομίζω, περιστάσεις, καθ' ἃς, πρέπει ν' ἀποδεχώμεθα ὡς ἀπὸ φερίστου πηγῆς πᾶν τὸ προσφερόμενον ὑφ' ὁποιοῦδήποτε, ὅσῳ μικρὸν καὶ εὐτελές ἂν ἦ, τῆς ἀξίας τοῦ προσφερομένου μὴ μετρομένης εἰ μὴ κατὰ λόγον τοῦ τόπου, τῆς ἐποχῆς καὶ τῶν περιστάσεων, καθ' ἃς ἡ προσφορὰ γίνεται, ἀρκεῖ μόνον ν' ἀφορᾷ τὸ Δημόσιον συμφέρον. Ἐν Ἑλλάδι π. χ. ἔνθα διὰ φυσικοὺς λόγους ἠνεώχθη πρωϊαίτερον ἢ ἐνταῦθα ἡ ὁδὸς τῆς ἠθικῆς προόδου τῆς νεότητος, ὡς συρρέυσαντος πανταχῶθεν δίκην χειμάρου τοῦ συλλόγου τῶν ὁμογενῶν λογίων, ἀπαιτοῦσιν ἡ ἐποχὴ καὶ αἱ περιστάσεις, ὥστε αἱ ἠθικαὶ προσφοραὶ νὰ ἦναι ἀνδρικαὶ καὶ γενναῖαι, ἵνα καὶ τοιαῦται λογίζωνται παρὰ τοῦ Δημοσίου. Ἐνταῦθα ὅπου δι' ἀντιθέτους λόγους τὰ πάντα ἠθικῶς ὀπισθοποροῦσιν, ἡλικαὶ ἂν ὦσιν αἱ προσφοραὶ αὐταί, ἀνάγκη νὰ στέργωμεν αὐτάς, οὐδὲν ἄλλο ἢ τὴν ὡσημέραι βελτίωσιν αὐτῶν ἐπιζητοῦντες. Ἐν Ἑλλάδι πρὸς τὰ Δημόσια Ἐκπαιδευτικὰ παντὸς βαθμοῦ Καταστήματα, συνεστήθησαν καὶ ἀπειράριθμα ἰδιωτικὰ, ἔνθα ἐν ᾧ ἐκπαιδεύονται ἑκατοντάδες μαθητῶν, καὶ τρέφονται ἐν αὐτοῖς καὶ κοιμῶνται, τοῦ μέτρου τούτου θεωρουμένοι εὐλόγως προσφορωτάτου καὶ συντελεστικωτάτου πρὸς τε τὴν ταχεῖαν λογικὴν ἀνάπτυξιν καὶ τὸν τέλειον ἀπερτισμὸν πρὸς τὴν ἀρετὴν.

Ἐνταῦθα ἀπερρύθησαν μὲν ἐκεῖθεν, ὡς ἀπὸ φερεσίου πηγῆς, τὰ ἀγαθὰ τῆς Παιδείας, συστηθέντων ὑπὸ τῶν ὁμογενῶν Κοινοτήτων ἀπανταχοῦ σχεδὸν τῆς Ἑλληνικῆς φυλῆς Σχολείων Ἀλληλοδιδασκικῶν τε καὶ Ἑλληνικῶν, ἀλλὰ δὲν μεταχευθῆ ἐπίσης καὶ ἡ συνήθεια τῆς συστάσεως Σχολείων Ἰποτρόφων, καὶ τοιψηλαφητῆς οὐσῆς ἐνταῦθα μάλιστα ἢ ἀλλαχοῦ τῆς ἀνάγκης τοιούτων Ἐκπαιδευτηρίων, ἐπειδὴ ἑλλείπουσιν καθόλου τὰ μέσα τῆς ἀγωγῆς, δι' ἧς μόνως ὁ ἄνθρωπος ἀποκαθίσταται ὄντως λογικὸς καὶ ὁμοίωμα τοῦ Πλάστου Θεοῦ. Εἶναι ἀληθές ὅτι συνεστήθησαν τινὰ ἐξ αὐτῶν ὑπ' ἄλλογενῶν μᾶλλον ἢ ἥττον ἀξία